

TYSK LANDKRIGFÖRING

SAMMANSTÄLLNING¹ AV I HUVUDSAK TYSKA KÄLLOR, BELYSANDE TYSK LANDKRIG- FÖRING Å VÄSTFRONTEN

Av major B. G. GEIJER, Stockholm

TVÅ uttryck: blixtanfall och blixtkrig ha vunnit burskap för betecknande av tysk kombinerad luft- och markkrigföring, alltså av tysk landkrigföring.

I Polen undanskymde blixtkriget i viss mån blixtanfallet, i Norge däremot framträdde skarpast blixtanfallet.

Under operationerna i Polen var det framför allt pansarvapnets operativa insättande för avskärande av fiendens återtagsvägar med inneslutning och förintande av de fiendliga arméerna såsom mål, som fångade uppmärksamheten.

Efter det polska fälttågets slut sökte man i alla länder efter orsakerna till tyskarnas snabba framgångar. Man erkände därvid, att flygvapnet och pansarvapnet varit de faktorer, som framför allt möjliggjort desamma. Men man framhöll samtidigt, att överraskningen i hög grad underlättat kampen om luftherraväldet och att Polens olyckliga strategiska läge skapat ytterst gynnsamma förutsättningar för pansarvapnets insättande mot fiendens rygg. Vidare framhöll man Polens numerära underlägsenhet och Tysklands förhand i krigsberedskap vid operationernas inledande.

Att man för första gången fått bevittna flygets och pansarvapnets insatser i rörligt krig kunde man icke förneka, men att detta i och för sig betydde en fullkomlig revolution av krigföringen synes man på västmakthåll icke haft fullt klart för sig, åtminstone

¹ Denna sammanställning utgör en sammanfattning av ett bihäfte till Kungl. Krigsvetenskapsakademiens Handlingar och Tidskrift med samma titel.

att döma av de bittra anklagelser mot den franska krigsledningen för bristande förutseende, som framställdes efter nederlaget.

Vad speciellt västfronten beträffar, ansåg man icke det polska fälttåget hava bevisat, att icke de starka gränsbefästningarna fortfarande voro en garanti mot blixthanfall.

Västfrontoffensiven inleddes trots allt med ett blixthanfall, som bröt väg genom gränsbefästningarna och möjliggjorde blixtkrig även på västfronten.

Metoderna för blixthanfallet och blixtkriget påminde om krigföringssättet i Polen; blixthanfallet hade många gemensamma drag med det norska. Men metoderna hade utvecklats och förbättrats i så hög grad, att man allmänt började tala om krigföringens revolution, om krigföringens dynamik, om stötkiltaktik, om den nya tyska krigföringen. På ledande håll medgav man, särskilt i Frankrike, att man var oförberedd mot tyskarnas nya krigföringssätt. Så uttalade general Weygand i högsta krigsrådet den 22 maj följande: »För våra ögon utspelades och utspelas alltjämt ett första tyskt anfall, som försiggått enligt en hittills obekant formel med nya stridsmedel. Enligt min åsikt kommer detta första anfall att följas av en offensiv i klassisk stil med stark artilleriförberedelse.» Även en annan fransk generals uttalande går i samma riktning, då han framhåller svårigheten för fransmännen att under operationernas gång anpassa sig efter tyskarnas nya krigföringssätt.

Utvecklingen visade emellertid, att general Weygand misstog sig, när han förväntade en offensiv i klassisk stil. Tyskarnas krigföringssätt ändrades icke.

Det kan kanske synas förmätet att redan nu försöka analysera tyskarnas krigföring. Det kan synas som om man borde vänta därmed, till dess källmaterialet tillåter ett rekonstruerande i detalj av krigets olika faser.

Häremot kan emellertid anföras, att de tyska framgångarna varit konstanta och så överväldigande, att en detaljerad krigshistorisk forskning för sökandet av huvudanledningarna till desamma icke synes vara erforderlig. Man torde redan nu kunna söka desamma. På de flesta håll, icke minst i de krigförande länderna, har man ansett huvudorsaken till de tyska framgångarna vara, att den tyska härledningen icke varit slav under traditio-

nellt militärt tänkande, utan slagit in på nya vägar, då det gällt att bryta försvarets förmenta styrka. Den tyska krigsledningen har, säger man, förmått samordna motorn i luften, flygvapnet, och motorn på marken, pansarvapnet, i världskriget oprövade i rörlig krigföring, för skapandet och säkerställandet av rörlig krigföring, målet för alla ansträngningar under den tyska krigsmaktens återuppbyggande.

Pansarvapnets framträdande i operativa enheter, i divisioner och kårer, och detta vapens samverkan med störtbombflyget, av tyskarna under de senaste åren utvecklat till ett precisionsvapen, som liknats vid ett långskjutande artilleri, ha skapat blixtkriget. Men blixtkriget har även ställt ökade krav på andra vapenslag, framför allt på infanteriet, som måst utföra fantastiska marschprestationer för att i någon mån kunna hålla jämna steg med pansaret.

Det har redan framhållits, att en förutsättning för blixtkriget på västfronten var betvingandet av gränsbarriären och att detta betvingande skedde genom blixtanfall. Men ännu en förutsättning för blixtkriget, och över huvud taget för all rörlig markkrigföring, var besittandet av luftherraväldet.

Otvivelaktigt har den av tyskarna tillämpade samverkan mellan motorn i luften och motorn på marken möjliggjort genombrytningsoperationer av hittills oanade mått, förlänat krigföringen nya drag och skapat nya förfaringssätt.

Detta faktum måste accepteras. Men att härav draga den slutsatsen, att materielen allena möjliggjort de exempellösa tyska framgångarna, torde knappast vara riktigt. Ej heller torde numerären¹ ha varit den utslagsgivande faktorn. I en tysk sammanfattning av de första krigsveckornas å västfronten händelser framhålles en annan betydelsefull faktor: de *moraliska egenskaperna*. »De gångna veckorna ha visat, att det för tysk trupp icke existerar några hinder, som icke kunna övervinnas, att ordet 'omöjligt' icke finnes i dess ordförråd. Vad som satt den i stånd att utföra, i ordets verkliga betydelse fantastiska prestationer, var över huvud taget den oöverträffade anfallsandan, den överlägsna moralen, den oemotståndliga viljan att vinna seger för det tyska folkets sak. Det har visat sig, att den tyske soldatens utbildning

¹ Officiellt uppgives att tyskarna vid västfrontoffensivens början voro underlägsna i marktrupper, men väsentligt överlägsna i luften.

varit så god, att han även på slagfältet icke förlorat sin säkerhet; vad han lärt på övningsfältet och under fälttjänstövningar, genomförde han i striden på slagfältet. Därtill kommer de tyska vapnens överlägsenhet, särskilt flygvapnets, liksom också pansarförbandens och slutligen även de tyska pionjärernas. Tar man vidare i betraktande det faktum, att den enhetliga tyska militära ledningen garanterar en friktionsfri, i varje ögonblick efter det taktiska och strategiska läget anpassad samverkan mellan samtliga vapenslag, så förstår man hemligheten med de tyska vapnens framgång. — — —»

En annan tysk författare karakteriserar den tyske infanteristen lika väl som pansarbilföraren och flygplanföraren såsom en enskild kämpe (Einzelkämpfer). Detta synes riktigt, då det enskilda initiativet även hos underbefälhavare och menige under de tyska fälttågen haft tillfälle att mer än någonsin göra sig gällande. Bevis härpå äro de talrika exemplen å spaningsuppdrag, som utan order utvidgats till erövrandet av brohuvuden och bunkeranläggningar. Icke minst framträder detta i de data, som lämnas i samband med utdelandet av »Ritterkreuz zum Eisernen Kreuz», vilket utmärkelsetecken utdelas utan hänsyn till grad.

Självverksamheten kan knappast få en bättre belysning än i följande utdrag ur ett tyskt frontreportage: »Stöttrupper, djärvt anförda av sina officerare, övervunno med sina moderna tekniska hjälpmedel och sitt dödsförakt motståndarens såsom ointagliga ansedda positioner, en bataljonschef utnyttjade blixtsnabbt ögonblicket, rafsade ihop sina numerärt anspråkslösa styrkor och stötte djupt in i bräschan rakt igenom de i oordning bragta fientliga fördelningarna, armékårchefen reagerade lika blixtsnabbt och kastade hela sin styrka in i inbrytningsstället. Det nya läget, förintande för våra motståndare, för oss säkerställande en oavbruten frammarsch, hade skapats.»

Den kände tyske militärskriftställaren, Överstelöjtnanten D:r Hesse lämnar följande karakteristik av den tyska *ledningen* å västfronten: »Den tyska sidan hade alla trumf på hand: förenandet av all makt i händerna på Führer och Högste befälhavaren för krigsmakten samt dennes redan i Polen visade fältherrekonst och segervilja av järn. Ett ungt generalitet, en förträfflig anda hos truppen, en utbildning med blixtsnabbt handlande som huvudmål och utmärkt utrustning med vapen och all slags materiel.»

I annat sammanhang framhåller Hesse, att »i främsta gruppen

av pansarfördelningen, detta moderna kavalleri, befinner sig fördelningschefen, en modern Seydlitz, som liksom denne icke är utrustad med annat än 'Coup d'œil' och som blixtnabbt måste uppfatta och handla, när det uppstår ett tillfälle att slå till. Liksom denne deltaga hans regements- och bataljonschefer personligen i striden. Även pansarkårchefen står i nära förbindelse med sina förband under en dylik operation. Men han väljer sin plats efter andra principer och träffar sina dispositioner på annat sätt.»

Hesses generella karakteristik av pansarvapnets ledning belyses av följande exempel från Polen:

»General Hoths kår hade till uppgift att trygga armén von Reichenaus södra flank mot starka polska krafter i trakten av Krakau. Lägets utveckling tvingade general Hoth att fatta ansvarsfulla, självständiga beslut. Då fara förelåg, att det skulle lyckas de framför arméns mitt vikande polska fördelningarna att undkomma över Weichsel, stötte general Hoth med sin kår, utan att bekymra sig om att hans egen flank blev hotad, långt fram i riktning mot Radom. — — — Den 7 september voro hans fördelningar i strid med fientliga eftertrupper vid Lysa Gora. General Hoth beslöt då att avlösa starka krafter från fronten och att med dessa göra en stor omfattning. — — — I en 'Fieseler Storch' rekognoiserade general Hoth personligen, flög från en plats i främsta linjen till en annan, hela tiden med det operativa målet för ögonen. Så lyckades det honom att genomföra sitt djärva beslut: att manövrera polackerna in i för dem ogynnsam terräng och att där avslå anfällen av de polska fördelningar, som försökte bryta igenom och nå Weichselövergångarna.»

Den tyska sammanfattande högkvarterskommunikén av den 2 juli avslutas med bl. a.: »Ett ärorikt minnesmärke blir i alla tider det förebildliga personliga uppträdandet, som härens och flygvapnets alla chefer, från den högste till den lägste, visade.

I markstrid i främsta linjen och i luftstrid i spetsen för sina förband ryckte de sina trupper och sina eskadrar med sig och utnyttjade djärvt, initiativkraftigt och beslutsamt varje läge utan att dröja och vänta på order.

I spetsen för sin armékår dog kommenderande generalen, generallöjtnant Ritter von Speck hjältedöden.»

Det synes emellertid å andra sidan lika litet berättigat att underskatta materielens beskaffenhet för de tyska framgångarna.

Detta framhålles med skärpa i en högkvarterskommuniké, ur vilken må anföras: »Der gewaltige Erfolg wurde möglich durch den beispiellosen Einsatz der Luftwaffe, denn alle Tapferkeit und Stosskraft des Heeres konnten sich nur auswirken in dem von unserer Luftwaffe *abgeschirmten*¹ Raum.»

Efter denna allmänna sammanfattning synes det lämpligt att i samband med operationerna söka belysa den tyska krigföringens drag. I möjligaste mån kommer detta att göras med citat.

Västfrontkriget kan indelas i två skeden:

1. Genombrytning av gränsfästningarna och genombrytningens utvidgning till söndersprängande av den fientliga fronten med därefter följande omfattning av arméerna i Belgien.

2. Efter omgruppering offensiv från den linje, som under genombrytningen utgjort defensivfront för tryggandet av genombrytningsarméns flank och rygg, samt, i samband med offensivens framförande bl. a. till Maginotlinjens rygg, frontalanfall mot denna.

Här kommer endast det första skedet att belysas.

Västfrontoffensivens första skede.

Detta skede får sin prägel av den stora tyska genombrytningen, som inleddes den 10 maj med flygbasbekämpning, luftlandsättning och markanfall mot gränsbefästningarna och som avslutades den 4 juni med Dunkerques fall.

En genombrytning skall, säger den bekante världskrigsgeneralen Krafft von Dellmensingen i sitt år 1937 utkomna arbete »Der Durchbruch», befria anfallsförfarandet från att råka in i det tungrodda fästnings-(ställnings-)kriget, i vilket anfallet under världskriget blev klavbundet, och skall, om detta på något sätt är möjligt, återföra anfallet till de grundsatser, som gälla för rörligt krig. I och med stormningen måste anfallet fortgå utan rast eller ro, dag och natt, till dess fiendens front sprängts isär. Under denna tid få inga hänsyn tagas, ty då faller avgörandet om seger eller misslyckande. Det strategiska utnyttjandet av en genomförd genombrytning måste ansluta sig direkt till densamma utan något

¹ Kursiverat här.

uppehåll. Härför lämpa sig i främsta rummet de rörligaste förbanden.

Krafft von Dellmensingen säger vidare, att samtliga de för genomförandet av den planlagda genombrytningen behövlige styrkorna måste redan från början vara disponibla. Han framhåller även, att överraskningen alltid blir den bästa förutsättningen för seger.

Granskningen av operationerna under detta skede kan lämpligen, i anknytning till de av Krafft von Dellmensingen framförda synpunkterna, taga sikte på å ena sidan uppmarschen, å andra sidan den taktiska och den strategiska genombrytningen, vilka ju böra gå in i varandra utan avbrott. Särskilt bör överraskningsmomentet härvid uppmärksammas.

U p p m a r s c h e n.

En bild av den tyska uppmarschen lämnar Hesse: »Vid utgångsläget den 10 maj existerade en djupgruppering, som väl knappast tidigare förekommit i historien — de tyska divisionerna stodo echelonerade från västfronten ända till Weser. De framryckte utomordentligt snabbt; för att anföra ett exempel: en icke motoriserad armékår tillryggalade på 10 dagar 320 kilometer, vilket, med hänsyn till marscher från och till förläggningar och till stridsgrupperingar, betyder för infanteriets del 40—50 kilometer per dag. På så sätt blev det möjligt att trygga den djupa vänstra flanken under frammarschen allt efter genombrytningstruppernas framryckning.»

Ö v e r r a s k n i n g e n o c h d e n t a k t i s k a g e n o m b r y t n i n g e n.

Flygvapnets insats var vid överraskningen icke inskränkt till den kamp om luftherraväldet, som inleddes den 10 maj i daggryningen, då »bomb- och störtbombplan, skyddade av lätta och tunga jaktplan, i tusental sänkte sig mot de fientliga flygbaserna», och som snabbt resulterade i ett tyskt luftherravälde. Därjämte tillkom, liksom i Norge, direkt omfattning från luften genom luftlandsättning.

Högkvarteretskommunikén av den 4 juni innehåller härom bl. a.: »Genom blixtnabbt insättande av flygvapnet, som på några tim-

mar genom hänsynslösa anfall mot de fientliga flygstridskrafterna, skapade trygghet på den egna luftfronten, lyckades det att, genom ett stort antal i detalj förberedda, överraskande operationer, utförda av utvalda flyg- och marktrupperförband¹, icke blott bemäktiga sig viktiga broar, som icke hunnit förstöras, utan även intaga spärrfort, som fienden allt hitintills ansett vara ointagbara.

Det lyckades vidare att genom fallskärms- och flyglandningstrupper trots starkt motstånd sätta sig fast i det inre av fästningen Holland och att så länge hålla infallsporten från söder över den väldiga bron vid Moerdyk öppen, till dess pansar- och motoriserade förband hunno fram och tillsammans med flygvapnet ingrepo mot Rotterdam. — — —

Under tiden hade i norra och södra Belgien icke blott alla gränsfästningar och befästade linjer genombrutits, utan även de snabbt till motvärn insatta fientliga pansarförbanden slagits och det tyska pansarvapnets överlägsenhet bevisats, vad beträffar organisation, ledning och materiel. Framstormande framför infanterifördelningarna, nådde pansarkårerna den 13 maj Maas mellan Dinant och Sedan och träffade där på icke blott den djupt nedskurna dalgången, utan även starkt utbyggda gränsbefästningar, i vilka franska 9. armén ordnat sig till försvar.

Emot alla dittills gällande taktiska åsikter och emot den fientliga härledningens beräkningar tilltvingade sig pansartrupperna redan följande dag under intim samverkan med infanterifördelningar, som i ilmarscher hunnit fram, och städse på ett förebildligt sätt understödda av flygvapnet, övergången över floden genom nedkämpandet av de där belägna befästningarna, tillintetgjorde det fientliga försvaret och alla motanfall och banade sig väg till Oise.»

Styrkan av de luftlandsatta trupperna i Holland och Belgien har i engelska tidningar uppskattats till 12,000 man.

Särskild uppmärksamhet har luftlandsättningen av fallskärms-hoppare å hjässan av det starka fortet Eben Emael vid Albertkanalen tilldragit sig. Denna fallskärmsavdelning underlättade, sannolikt genom sprängningar, i hög grad arbetet för det markförband om en pionjär- och en infanteribataljon jämte tungt luftvärnsartilleri, som insattes för stormning. Den starka befäst-

¹ Häri fallskärms- och flyglandningstrupper inräknade.

ningen föll redan 11 maj, sedan fallskärmschopparna i 24 timmar kunnat hålla sig kvar på hjässan.

Under detta skede intager över huvud taget fästningsstriden ett framträdande rum. Härvid framträdde särskilt pionjärerna, flyget och pansarvapnet.

De tyska pionjärerna ha under senare år erhållit specialutbildning i fästningsstrid, framför allt i stormning av bunkeranläggningar. »De ha en rad, för fienden obekanta stridsmedel.»

Flygets insats mot befästningar visade sig redan i Polen i många fall vara avgörande. Från detta fälttåg föreligga åtskilliga uppgifter om bunkeranläggningar, som förstörts av störtbombflyget.

Från den taktiska genombrytningen å västfronten finnas mångfaldiga dylika exempel. Gång på gång innehålla redogörelser från striderna uppgift om att störtbombflyg rekvirerats, när stormningen kört fast.

Pansarets direkta medverkan vid tagandet av bunkeranläggningar har endast i ett par fall kunnat konstateras. Ofta synes det ha skördat frukterna av de andra vapenslagens arbete och utnyttjat den slagna bräschén, ofta åter däremot har det framryckt mellan befästningarna och låtit dessa vara.

Vad som nu sagts om pionjärer, flyg och pansar får icke fattas så, att icke infanteriets och artilleriets betydelse fortfarande kvarstår. Infanteriet är alltså marktruppernas huvudvapenslag, och artilleriets insats vid frontalanfallet mot belgiska Dyleställningen har, att döma av kommunikéer, varit betydande. Att markartilleriet kompletterats med ett flygartilleri, störtbombflyget, som träffande karakteriserats såsom ett artilleri som även kan förfölja, framstår dock klart. Men att redan nu söka förutspå utvecklingen vid en eventuell avvägning mellan mark- och flygartilleriet synes icke möjligt. Mot betongbefästningar har det tunga artilleriet ofta haft demolerande verkan.

Luftvärnsartilleriet och även pansarvärnskanonerna ha i stor utsträckning använts såsom precisionsvapen mot befästningar (mot embrassyrer). Luftvärnsartilleriet har dessutom använts mot pansarvagnar.

Vad särskilt infanteriet beträffar, har detsamma visat sig även kunna tillämpa den stöttrupptaktik, som under världskriget prövades, nu ofta efter ringa artilleriförberedelse eller helt utan så-

dan. Därigenom har också i många fall skillnaden mellan specialutbildade pionjärer och infanteri utsuddats. Det föreligger många exempel på att enbart infanteri insatts mot bunkeranläggningar. Den tyske infanteriunderofficern Kalkhoffs bedrift utgör ett särskilt talande exempel härpå. Kalkhoff tog sig med sin grupp i en gummibåt över Maas trots stark fientlig beskjutning och kunde, tack vare sitt personliga initiativ, med djärva framstötter taga sexton bunker och stödjepunkter.

Nu framhållna synpunkter bestyrkas av följande uttalande av en tysk militär författare: »Tack vare en överlägsen ledning, den tyska rustningsindustriens tekniska prestationer, men framför allt den enskilde soldatens beslutsamma segervilja, har det varit möjligt att undvika världskrigets massanfall och att tilldela enstaka stöttrupper uppgifter, som endast kunna lösas av idealsoldater. På grund härav ha också förlusterna blivit glädjande små under de stora slagen — — —.»

De detaljer, som nu framdragits, kunna kanske bidra till att man helt bortser från infanteriets och artilleriets samverkan under rörligt krig. Därtill kan man även frestas av Weygands tidigare citerade yttrande om klassisk krigföring. Av olika uttalanden att döma synes infanteriet även vid större strider ha i möjligaste mån tillämpat stöttruppförfarandet. Dessutom framgår av olika redogörelser, att någon längre artilleriförberedelse knappast förekommit, ja att den i vissa fall helt uteslutits. Där emot synes den under den korta verkningstiden ha varit av utomordentlig intensitet.

Den taktiska genombrytningens utvidgning till strategisk genombrytning.

Krafft von Dellmensingen säger: »Envar måste kunna sätta sig in i att den verkligt fruktbringande framgången först *börjar* med ett oreparabelt söndersprängande av den fientliga fronten.»

I annat sammanhang har han framhållit att den strategiska genombrytningen flyter fram ur den taktiska.

Det är därför knappast möjligt att säga när den tyska strategiska genombrytningen utvecklades ur den taktiska.

Skulle man försöka fixera en gräns, synes man böra välja den tidpunkt, då pansarstyrkorna, efter Sedans fall, svängde mot kusten.

Målet för den strategiska genombrytningen var förutsett vid uppmarschen.

I sitt tal den 19 juli redogör Hitler för fälttågsplanen:

»Grundtanken i operationsplanen var att, med avstående från sekundära framgångar, insätta hela krigsmakten — i främsta rummet hären och flygvapnet — så att, vid konsekvent genomförande av de planerade operationerna, total förintelse av de fransk-engelska stridskrafterna måste ernås. Till skillnad mot Schlieffenplanen år 1914 lät jag lägga tyngdpunkten vid operationerna på genombrytningsfrontens vänstra flygel, dock under skenbart bibehållande av det motsatta alternativet. Denna vilseledning har lyckats. Planläggandet av den totala operationen underlättades emellertid genom motståndarens dispositioner. Ty koncentrationen av samtliga de engelsk-franska motoriserade förbanden mot Belgien tydde med bestämdhet på, att de allierade arméernas ledning hade beslutat snarast inrycka i detta område.

Men då man kunde förlita sig på varje enskild infanterifördelnings ståndaktighet, måste en stöt i högra flanken på den fransk-engelska motoriserade armégruppen leda till dennas fullständiga krossande och upplösning, ja sannolikt till dess omringning. — — —»

Tyska högkvarteret skildrar operationerna under den strategiska genombrytningen i sin sammanfattande rapport av den 4 juni: »I och med genombrytandet av Maginot-linjens förlängning var bräschen i den fientliga fronten slagen. Och återigen upplevde den fientliga härledningen en överraskning, som de ansett vara orimlig. Pansar- och motoriserade förband ryckte så snabbt fram till havet, att de i Abbeville till och med överraskade trupp, som övades på ett exercisfält. Ty den tyska härledningen hade dragit försorg om att en skyddande linje (Schutzband) av arméfördelningar flöt i rask följd fram från luxemburgska sydgränsen mot Maginot-linjen, Aisne och Somme och därigenom skapade säkerhet för att Marne-undret av år 1914 icke skulle återupprepas.

Därigenom blevo de rörliga förbanden i stånd att, utan att behöva tänka på sina förbindelser, vända sin front mot norr med

vänstra flygeln utmed havet, allt under det att de försök som fientliga pansartrupper å deras högra flygel företogo vid Cambrai och Arras strandade.»

Den strategiska genombrytningen, som slutade med de allierade arméernas klyvning och med omfattning av arméerna i Flandern, var framför allt pansarvapnets verk. Pansartrupperna, i vilka ingingo infanteri, i huvudsak motorecykeltrupper, och motoriserat artilleri, understöddes i stor utsträckning av störtbombflyget, vars verkan mot pansarvapnen visat sig vara oerhört stor. Pansartrupperna följdes av motoriserade trupper och av fottrupper, dels för förstärkning av anfallsfronten, dels för tryggandet av först vänstra flanken och därefter ryggen under framryckningen mot kusten och vidare norrut. Offensiven fick icke kulminera. Trupperna pressades formligen ihop på frammarschvägarna, såsom framgår av följande tyska skildring: »På vägarna vältra nu tyska fördelningar fram: tre, fyra kolonner bredvid varandra marschera mot norr. Alla sträva framåt. — — —» Den tyska tillförseltjänsten visade sig kunna bemästra alla svårigheter, så att offensiven icke kulminerade.

Pansarvapnets operativa användning under detta skede belyses i en tysk källa i följande knappa form: »Genombrytning på bred front. Avgörandet genom förändring av sydgruppens operationsriktning i västlig, nordlig och östlig riktning. Slag med förvärd front: Cannæ.»

En tysk författare skildrar händelseförloppet sålunda: »Redan den 20 maj stå de längst framryckta pansarförbanden vid Abbeville, men icke, såsom engelska och franska tidningar ville veta, isolerade såsom kavalleripatruller i forna dagar, utan i spetsen för snabbt efterföljande motoriserat infanteri och de därefter i ilmarscher marscherande infanteri- och kulspruteförbanden.»

Winston Churchill slutligen karakteriserade i ett radiotal redan den 18 maj den tyska krigföringen under genombrytningen med följande ord: »Tyskarna ha genom en märklig kombination av flygbombardemang och tungt pansrade stridsvagnar brutit igenom de franska försvarsställningarna, och starka kolonner av deras stridsvagnar hemsöka det öppna landet, som under en eller två dagar varit utan försvarare. Bakom dem framströmmar nu infanteri på lastbilar och bakom detta röra sig ävenledes stora massor framåt.»